

**İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.’NİN ENERJİ PİYASALARI İŞLETME A.Ş.
ELEKTRİK PİYASASINDA YÜRÜTECEĞİ NAKİT TAKAS VE TEMİNAT YÖNETİMİ
HİZMETİ VE BU HİZMETE İLİŞKİN ESASLAR PROSEDÜRÜ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Prosedürün amacı, İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi’nin, Elektrik Piyasası’nda merkezi uzlaştırma bankası olarak vereceği nakit takas ve teminat yönetimi hizmetlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Prosedür, İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi’nin Elektrik Piyasası’nda merkezi uzlaştırma bankası olarak vereceği nakit takas ve teminat yönetimi hizmetlerine yönelik üyelik, takas, temerrüt, teminat, gelir ve diğer konulara ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Prosedür, 30.12.2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 77 nci maddesi, 30.05.2013 tarih ve 28662 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik 06.10.2010 tarihli ve 27751 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 18.03.2022 tarih ve 31782 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kaynak Bazında Destekleme Bedelinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar, 15.06.2022 tarih ve 31867 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Lisanssız Üretim Kapsamında Yapılmayan Ödemelere İlişkin Usul ve Esaslar ve 28.08.2015 tarihinde Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi ile İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi arasında imzalanan Merkezi Uzlaştırma Bankası Anlaşmasına dayanılarak düzenlenmiştir.

Tanım ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Prosedürde geçen;

- a) Aracı Banka: Piyasa katılımcılarının, Piyasa alacakları ile çekilebilir nakit teminat tutarlarının aktarılmasını talep ettikleri bankayı,
- b) EFT: Türk Lirası cinsinden ödeme gönderilmesini sağlayan Elektronik Fon Transfer sistemini,
- c) DİBS: Devlet iç borçlanma senetlerini,
- d) Elektrik Piyasası, Piyasa: Gün Öncesi Piyasası (GÖP), Gün İçi Piyasası (GİP) ve Dengeleme Güç Piyasasından (DGP) oluşan elektrik piyasalarını,
- e) Elektronik Teminat Mektubu: EPIAŞ tarafından belirlenen standartlara ve kurallara uygun olarak güvenli elektronik imza veya elektronik imza özelliği bulunan mobil imzayla elektronik ortamda oluşturulan banka teminat mektubunu,
- f) EMKT: Elektronik Menkul Kıymet Transfer Sistemi’ni,
- g) EPIAŞ: Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.’yi,
- h) EUR: Avrupa Para Birimi’ni,
- i) Genel Müdür: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürü’nü,
- j) Görevli tedarik şirketi: Dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin hukuki ayrıştırması kapsamında kurulan veya son kaynak tedariki yükümlüsü olarak Kurul tarafından yetkilendirilen tedarik şirketini,

- k) İşlem Teminatı: Takasbank'ta açılan teminat hesaplarına yatırılan teminatları,
- l) Karşılığı olmayan piyasa işlemi: Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği'nde tanımlanan, piyasa katılımcılarının piyasa işlem miktarlarının; satış, alış, ithalat, ihracat miktarları ile üretimlerine ilişkin verilerin kullanılmasıyla hesaplanan miktarı aştığı tespit edilen işlemleri,
- m) Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,
- n) Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu
- o) Lisanssız üretici: Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği kapsamında üretim yapan üretim tesislerini,
- p) Lisanssız Üretici Bloke Nakit Teminat Hesabı: Bu usul ve esaslar kapsamında işlem tesis edilen görevli tedarik şirketinin gün öncesi piyasası ve gün içi piyasasında gerçekleştirdiği işlemler kapsamındaki bloke edilecek net avans alacağının aktarılacağı merkezi uzlaştırma kuruluşu nezdinde açılan hesabı,
- q) LÜY: Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliğini,
- r) LÜYTOB: Lisanssız üreticilere ve ilgili tedarik şirketlerine ödenecek toplam bedeli,
- s) Merkezi Uzlaştırma Bankası: Piyasa katılımcıları arasındaki Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği'nde belirlenecek olan mali işlemleri yürütmek üzere kullanılan, 06.12.2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre merkezi takas kuruluşu olarak yetkilendirilen Takasbank'ı,
- t) Merkezi Uzlaştırma Bankası Katılımcı Anlaşması: Piyasa İşletmecisi tarafından hazırlanarak, piyasa katılımcıları ile merkezi uzlaştırma bankası arasında teminat yönetimi ve nakit takas hizmetlerine ilişkin olarak imzalanacak olan anlaşmayı,
- u) Nakit takası: Piyasa'da gerçekleşen işlemlerle ilgili olarak ortaya çıkan nakit takas yükümlülüklerinin, Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.'nin görüşü alınmak suretiyle Takasbank tarafından belirlenen süre ve şartlarda, piyasa katılımcıları tarafından yerine getirilmesi suretiyle Takasbank tarafından taraflar arasında fon transferini sağlayan süreçlerin tamamını,
- v) Ödeme listesi: Görevli tedarik şirketi tarafından merkezi uzlaştırma kuruluşuna iletilen; ödeme yapılacak lisanssız üretici ve tedarik şirketlerini, lisanssız üreticilere ve tedarik şirketlerine yapılacak ödeme tutarını, lisanssız üreticilere ve tedarik şirketlerine ait IBAN bilgilerini ve merkezi uzlaştırma kuruluşu tarafından talep edilen ihtiyaç duyulacak diğer bilgileri içeren listeyi,
- w) Piyasa Katılımcısı, katılımcı: Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği'nde tanımlanan lisans sahibi tüzel kişileri,
- x) Serbest hesap: Üyelerin Takasbank nezdindeki TL (11) ve döviz (11YP) serbest cari hesaplarını,
- y) Sistem: Takasbank sistemini,
- z) SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication): Uluslararası finansal telekomünikasyon ağı ve mesajlaşma altyapısını,
- aa) T: EPİAŞ tarafından brüt borç/alacak bilgilerinin gönderildiği günü,
- bb) Takasbank: Merkezi Uzlaştırma Bankası olarak yetkilendirilen İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'yi,
- cc) Tedarik şirketi: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin toptan ve/veya perakende satılması, ithalatı, ihracatı ve ticareti faaliyetleri ile iştigal edebilen tüzel kişiyi,
- dd) TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nı,
- ee) USD: ABD para birimini,
- ff) Üye: Elektrik Piyasası'nda işlem yapma yetkisi olan piyasa katılımcısını, katılımcıyı,
- gg) VEP: EPİAŞ tarafından işletilen Vadeli Elektrik Piyasası'nı,
- hh) VEP Teminatı: Vadeli Elektrik Piyasası için verilen teminatı,
- ii) Yönetim Kurulu: Takasbank Yönetim Kurulu'nu,

jj) Yönetmelik: Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği'ni ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Üyelik ve Hesaplara İlişkin Esaslar

Üyelik şartları

MADDE 5- (1) Piyasa'ya yönelik takas ve teminat yönetimi hizmetlerini almak için aşağıdaki üyelik şartlarının sağlanmış olması gerekir.

- a) Piyasada ilgili mevzuata aykırılıklar sebebiyle işlem yapma yetkisinin kaldırılmamış olması,
- b) İçeriği Takasbank tarafından belirlenen sözleşme, taahhütname ve anlaşmaların imzalanarak ibraz edilmiş olması,
- c) Takasbank nezdindeki işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla, Takasbank tarafından belirlenerek üyelere duyurulan teknik alt yapının oluşturulması ve işlerliğinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınmış olması,
- ç) Takasbank nezdinde kendi namına, teminat ve ödemelere ilişkin işlemlerin gerçekleşmesine yönelik olarak nakit ve teminat hesabının zamanında ve doğru bir şekilde açılması.

Üyelik başvuru ve kabulü

MADDE 6- (1) Üyelik için başvuracak kuruluşların, Takasbank Genel Müdürlüğü'ne hitaben başvuru talebini yazılı olarak iletmeleri ve ekinde üyelik için aranan şartların yerine getirildiğini tevsikeden aşağıda yer alan bilgi ve belgelerin teslim edilmesi gerekmektedir.

- a) Takasbank ile Merkezi Uzlaştırma Bankası-Katılımcı Anlaşması,
- b) Elektrik Piyasası Faaliyetleri Kapsamında Faks Cihazı İle İstanbul Takas Ve Saklama Bankası A.Ş.'ye Gönderilecek Müşteri Talimatları İle İlgili Uygulama Sözleşmesi,
- c) Elektrik Piyasası Nakit, Kıymet, Teminat ve Elektronik EFT Talimatı Taahhütnamesi,
- ç) Aracı Banka hesap bilgileri bildirimleri,
- d) Elektrik Piyasası Katılımcısı Üye Kullanıcı Beyanı,
- e) Elektrik Piyasası Katılımcıları Ortak Sorumluluk Taahhütnamesi,
- f) Üye İşleri Ekibi tarafından talep edilen diğer bilgi ve belgeler.

(2) Üyelik işlemlerinin tamamlanmasını müteakip Piyasa Katılımcıları, Üye İşlemleri Ekibi tarafından kendileri için tanımlanan kullanıcı kodları, şifre, parola ve sms şifreleriyle internet üzerinden Takasbank Elektrik Piyasası uygulamasına giriş yaparak Elektrik Piyasası işlemlerine ilişkin takas ve teminat işlemlerini gerçekleştirirler.

(3) Üyelik başvurusu kabul edilen kuruluşun Takasbank nezdinde faaliyetlerine başlayabilmesi için üyelik başvurusunun uygun görüldüğünün tebliğinden itibaren Takasbank sistemi üzerinde üye adına işlem yapacak olan personeli yetkilendirmesi gerekir.

(4) Görevli tedarik şirketlerinin ayrıca "Lisanssız Üretim Kapsamında Yapılmayan Ödemelere İlişkin Görevli Tedarik Şirketi-Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu Katılımcı Sözleşmesi" ni de imzalamaları gerekmektedir.

Üyelerin genel yükümlülükleri

MADDE 7 - (1) Üyelerin aşağıda sayılan hususlara uyması zorunludur:

- a) Takasbank tarafından belirlenen sistem sürelerine uymak, Prosedür ve ilgili diğer mevzuatla Piyasa takas işlemlerine ilişkin olarak belirlenen tüm ilke ve kurallara uygun hareket etmek,
- b) Takasbank tarafından talep edilen ücret, komisyon ve diğer yükümlülükleri süresi içinde yerine getirmek,
- c) Prosedür kapsamındaki iş ve işlemleri ile ilgili olarak Takasbank tarafından gerekli görülen hususlarda talep edilecek her türlü bilgi ve belgeyi vermek ve Takasbank yetkililerince yapılacak incelemelerde her türlü desteği sağlamak,
- d) Takasbank'ın yapacağı sistem değişikliklerine belirlenen süreler içerisinde uyum sağlamak ve testlere iştirak etmek,
- e) Prosedür kapsamındaki diğer yükümlülüklerini süresi içerisinde ve eksiksiz olarak yerine getirmek.

(2) Herhangi bir üyenin, yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getiremeyeceğini öngörmesi halinde, durumun sebeplerini de içeren tüm tevsik edici bilgi ve belgelerle birlikte ivedilikle EPİAŞ'a ve Takasbank'a bildirim yapması zorunludur. Söz konusu bildirim, Takasbank'ın Prosedürde belirlenen tedbirleri almasına engel teşkil etmez.

(3) Piyasa katılımcıları, Prosedür kapsamında düzenlenen faaliyetler çerçevesinde gerçekleştirmiş olduğu işlemlere ilişkin tüm yükümlülüklerin ifası ile çalışanlarının görevleri çerçevesinde yaptıkları işlerden sorumludur.

(4) Üyeler işlemlerini yetkilendirdiği personel adına tahsis edilen kullanıcı kodu ve şifreleri kullanarak uzaktan erişim yoluyla gerçekleştirirler. Tahsis edilen şifre kullanılarak sistemde yapılan işlemler ile şifrenin yetkisiz kişilerce kullanımından doğan sorumluluk Piyasa Katılımcısına aittir.

(5) Sisteme erişimin mümkün olmadığı durumlarda işlemler Piyasa Katılımcısını temsil yetkisi bulunan kişilerce verilecek yazılı talimatlar çerçevesinde Takasbank tarafından gerçekleştirilebilir.

Üyelerin takas ve teminat işlemlerine ilişkin yükümlülükleri

MADDE 8 - (1) Üyelerin takas ve teminat işlemlerine ilişkin aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirmesi gerekmektedir:

- a) EPİAŞ tarafından kendilerine bildirilen avans ödeme bildirimleri ve faturalara ilişkin olarak ödemelerin bankalar vasıtasıyla Takasbank'a zamanında ve doğru bir şekilde yapılmasından ve bunların Takasbank ekranları vasıtasıyla izlenmesinden,
- b) Takasbank nezdindeki hesabına gelen nakit ve nakit dışı kıymetlerin teminat, avans ve fatura ödemeleri için kullanılmasını sağlayacak işlemlerin Takasbank ekranları vasıtasıyla yapılmasından,
- c) Ödeme yükümlülüklerini teminat altına almak için Takasbank'ta adlarına açılmış olan teminat hesaplarına, EPİAŞ tarafından bildirilen miktardaki teminatın zamanında ve eksiksiz yatırılmasından,
- ç) Takasbank tarafından sunulan teminat yönetimi ve nakit takas hizmetine ilişkin olarak kendilerinden talep edilen ücret ve komisyonların, Takasbank'a zamanında ve eksiksiz yatırılmasından,
- d) Kendi hesabına avans ve fatura ödemelerini yapacak olan bir aracı banka bilgisinin Takasbank'a yazılı olarak bildirilmesinden ve sözkonusu hesaplara ilişkin değişikliklerin en geç 1 hafta önceden Takasbank'a yazılı olarak bildirilmesinden,
- e) Takasbank'a teslim edilen imza sirkülerindeki yetkili imzalarda meydana gelen değişiklikler hakkında derhal Takasbank'a bildirimde bulunarak, yeni sirkülerin teslim edilmesinden,
- f) Takasbank tarafından kendilerine verilen kullanıcı adı ve güvenlik şifrelerinin güvenliğinin sağlanmasından,

g) İşlemlerini Takasbank tarafından yayımlanan ve EPİAŞ tarafından Dengeleme Güç Piyasası Yönetim Sistemi üzerinden piyasa katılımcılarına duyurulan uygulama esaslarında belirtilen hususlara uygun olarak gerçekleştirmekten.

(2) Katılımcı, Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik ve ilgili diğer yasal mevzuat gereğince, Takasbank nezdindeki hesaplarında, işlemleri kendi namına gerçekleştirdiğini ve gerçekleştireceğini, hesaplarında, başkası namına işlem yapması halinde, Takasbank'ı işlem yapmadan önce yazılı olarak bilgilendireceğini ve adına hareket ettiği kişilerin kimlik tespitine ilişkin belgeleri yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümleri çerçevesinde derhal sunacağını, aksi halde, Takasbank'ın, önceden bir ihtar göndermeksizin işlemleri kabul etmekten imtina etme ve sözleşmeleri tek taraflı olarak fesih etme hakkı bulunduğunu kabul, beyan ve taahhüt eder.

Üye faaliyetlerinin durdurulması ve üyelikten çıkarma

MADDE 9 - (1) Elektrik Piyasası'nda işlem yapma yetkisi kaldırılan katılımcıların, Takasbank Sisteminde EPİAŞ tarafından statüsü "aktif"ten "pasif" hale getirilir.

(2) EPİAŞ tarafından faaliyetleri durdurulan, üyelikten çıkartılan veya kendi yazılı talebi doğrultusunda üyelikten ayrılmak isteyen Piyasa katılımcılarının Prosedür kapsamında yer alan işlemlerden kaynaklanan yükümlülükleri devam eder.

(3) Takasbank, faaliyetleri durdurulan veya üyelikten çıkarılan kurumun takas işlemlerinin tamamlanması amacıyla aşağıdaki tedbirler dâhil gerekli gördüğü her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

a) Üyenin doğrudan Takasbank nezdindeki hesapları üzerinde işlem yapmasını engellemek,

b) Takas borçlarının kapatılması amacıyla üyenin takas alacaklarını kullanmak,

c) Üyenin Takasbank nezdinde serbest hesaplarında bulunan varlıklarına başvurmak.

MADDE 10 - İşlem hesapları (1) İşlem ve komisyon hesapları, üyelik işlemlerinin tamamlanması ile, teminat hesapları katılımcı tarafından teminat yatırma işleminin gerçekleşmesi ile Takasbank sisteminde otomatik olarak açılır.

(2) Takas işlemleri, Takasbank nezdinde "11-Üye serbest cari hesabı" üzerinden gerçekleştirilir.

Aracı bankaların bildirilmesi ve tanımlanması

MADDE 11 - (1) Piyasa katılımcıları, Piyasadan doğan avans ve fatura ödemelerine ilişkin alacakları ile TL, USD, EUR ve DİBS cinsinden çekilebilir teminat tutarlarını, aracı banka hesaplarına EFT/SWIFT/EMKT aracılığı ile otomatik olarak aktarabilmek için gerekli Aracı Banka hesap numarasını Ek.1' de verilen "Aracı Bankalar Bildirim Formu" ile bir üst yazı ekinde Takasbank'a bildirirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Takas Esasları

Takasbank'ın sorumluluğu

MADDE 12 - (1) Takasbank, nakit takası ve teminat yönetimi hizmeti ile ilgili olarak bu Prosedür ile üstlendiği yükümlülükler dışındaki üyelerin EPİAŞ ve diğer Piyasa katılımcılarına karşı yükümlülüklerinden dolayı sorumlu değildir.

Takasa ilişkin genel esaslar

MADDE 13- (1) Nakit takas işlemleri, Takasbank sistemi üzerinden gerçekleştirilir.

- (2) Üyeler Takasbank'ın sağladığı web alt yapısı ile Takasbank sistemine erişerek işlemlerini gerçekleştirirler.
- (3) Üyelerin takasa konu işlemlerinden doğan hak ve yükümlülükleri Takasbank tarafından belirlenen hesaplar üzerinden hesaben sonuçlandırılır.
- (4) İşlemlerin takas tarihi ve süresi içerisinde tamamlanacağı hususunda Takasbank'ın herhangi bir garantisi bulunmaz. Takas işlemlerinin süresi içerisinde tamamlanması borçlu üyelerin yükümlülüklerini zamanında yerine getirmesi koşuluna bağlıdır.
- (5) Piyasa'da gerçekleştirilen işlemlere ilişkin yükümlülükler takas tarihinde, ilgili takas hesapları kullanılarak yerine getirilir.
- a) EPİAŞ tarafından bildirilen borç tutarı, borçlu üyenin Takasbank nezdinde oluşturulan serbest cari hesabından tahsil edilir.
- b) EPİAŞ tarafından bildirilen alacak tutarı, alacaklı üyenin Takasbank nezdinde oluşturulan serbest cari hesabına aktarılmasını takiben alacaklı üye tarafından bildirilmiş ve sisteme tanımlanmış olan aracı banka hesaplarına EFT aracılığıyla otomatik olarak gönderilir.
- (6) Takas işlemlerinden kaynaklanan nakit yükümlülüklerinin ödenmesinde işlemlerin gerçekleştiği para biriminin kullanılması esastır.

Netleştirme

MADDE 14 - (1) Avans işlemleri için, EPİAŞ tarafından brüt borç alacak bilgilerinin gönderildiği gün (T) brüt borç/alacak bilgileri üzerinden katılımcı bazında netleştirme yapılarak net borçlar/alacaklar hesaplanır. Net borç/alacak arasındaki fark, EPİAŞ borç-alacağı olarak hesaplanır. Netleştirme sonrası oluşan net borç/alacak bilgileri Takasbank ekranlarında gösterilir.

(2) Fatura işlemleri için, EPİAŞ tarafından aylık gönderilen brüt borç/alacak bilgileri üzerinden katılımcı bazında netleştirme yapılarak net borçlar/alacaklar hesaplanır. Net borç/alacak arasındaki fark EPİAŞ borç/alacağı olarak hesaplanır. Netleştirme sonrası oluşan net borç/alacak bilgileri Takasbank ekranlarında dönem bazında gösterilir.

Takas işlemlerine ilişkin süreler

MADDE 15 - (1) Takas süreleri aşağıdaki şekildedir.

Avans Borç Kapatma (Katılımcı - temerrütsüz)	T+1	15:00
Avans Borç Kapatma (Katılımcı - temerrütlü)	T+1	15:00-17:00
Avans Otomatik Borç Kapatma	T+1	15:00
Avans Alacak Dağıtım	T+1	15:00 ve sonrası
Fatura Borç Kapatma	Tebliğ tarihini takip eden 6 ncı işgünü (T+6)	Gün sonuna kadar
Fatura Otomatik Borç Kapatma	Tebliğ tarihini takip eden 7 nci işgünü (T+7)	Gün başında
Fatura Alacak Dağıtım	Tebliğ tarihini takip eden 7 nci işgünü ve takip eden günlerde	Güniçinde belirlenmiş periyotlarda
EFT (Minumum alt limit dahilinde)	Günde üç kez	15:00 ,16:00 ve 17:00

- (2) Gerekli hallerde takas süresi; Genel Müdür tarafından geçici olarak değiştirilebilir.
- (3) Yarım iş günlerinde takas işlemi gerçekleştirilmez.
- (4) Hafta sonu ve resmi tatil gününden önceki iş günü gerçekleştirilen avans bildirimleri için takas, hafta sonu ve resmi tatili takip eden ilk iş günü gerçekleştirilir.
- (5) Hafta sonu ve resmi tatil günlerinde gerçekleştirilen işlemlere ilişkin avans bildirimleri için takas, hafta sonu ve resmi tatili takip eden ikinci iş günü gerçekleştirilir.

Avans borçlarının tahsili

MADDE 16 - (1) Borçlu üyeler, Takasbank nezdindeki 11 serbest cari hesaplarına EFT aracılığıyla, EPIAŞ tarafından brüt borç/alacak bilgilerinin gönderildiği günü takip eden ilk iş günü (T+1) takas son saatine kadar borç tutarlarını gönderirler.

(2) Takasbank sisteminde, üyelerin 11 serbest cari hesaplarından, takas son saatine kadar tahsil edilen borçlar “Avans Takas Havuzu”, takas son saati sonrası ve ilerleyen günlerde tahsil edilen borçlar ise “Avans Temerrüt Havuzu” hesaplarına aktarım yapılarak nakit borçlar kapatılır. Kısmi borç kapatma mümkündür.

3) Saat 15.00 itibarıyla katılımcılar tarafından kapatılmayan nakit borçları, sistem tarafından katılımcının serbest cari hesabından otomatik olarak kapatılır. Serbest hesapta bakiye yetersiz ise sırasıyla; katılımcının nakit teminat fazlası ve bulundurulması gereken teminatın varsa TL nakit kısmına otomatik olarak başvurulur. Nakit teminattan karşılanamayan borç kalması durumunda, herhangi bir ihbara gerek kalmaksızın katılımcının diğer teminatları borçlarına mahsup edilir. Teminata konu malvarlığı, herhangi bir ön şartı yerine getirme yükümlülüğü olmaksızın en iyi gayret gösterilerek ve en iyi fiyat üzerinden nakde çevrilerek borçlu katılımcının yükümlülükleri kapatılır.

(4) Serbest hesap ve TL nakit teminat fazlasından kapatılan borçlar için temerrüt faizi hesaplanmaz.

(5) Bulundurulması gereken teminatın varsa nakit kısmından kapatılan borçlar için temerrüt faizi hesaplanır.

(6) EPIAŞ’ın borcu olması durumunda, borç EPIAŞ’ın Takasbank nezdinde açılan EPIAŞ geçici fark fonu hesabından kapatılır.

(7) Görevli tedarik şirketlerinin nakit avans borç ödemelerinde;

a) Görevli tedarik şirketlerinin Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinin 17 nci maddenin ikinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentleri kapsamında oluşturulan kategorileri için Kurul tarafından gerekli görülmesi halinde ve Kurul tarafından belirlenen süre boyunca; Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinin 132/Ç maddesinin birinci fıkrasında belirtilen avans ödeme bildirimlerinde yer alan bedeller söz konusu süre boyunca kısmen veya tamamen ödenmeyebilir. Bu kapsamda yapılmayan avans ödemelerine ilişkin olarak;

- i) İlgili fatura dönemine ait nakit avans borç ödemesi fatura son ödeme tarihine kadar gerçekleştirilir.
- ii) Bu fıkra kapsamında yer alan piyasa katılımcılarının avans borçlarının tahsilinde; saat 15.00 itibarıyla katılımcılar tarafından kapatılmayan nakit borçları, sistem tarafından katılımcının serbest cari hesabından, serbest hesapta bakiye yetersiz ise katılımcının nakit TL teminat fazlasına otomatik olarak kapatılır.
- iii) Ödenmeyen avans nakit borçları için temerrüt faizi uygulanır. Temerrüt faizi oranı, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen faiz oranıdır.

b) Bu maddenin 7 nci fıkra (a) bendi kapsamındaki kategoriler hakkında Yönetmeliğin 132/D maddesinin altıncı fıkrası uygulanmaz.

Avans alacaklarının dağıtımı

MADDE 17 - (1) Alacaklar, saat 15.00'den itibaren dağıtılır. Alacak dağıtımında EPİAŞ alacağı öncelikli olup kalan tutar tüm katılımcılara oransal olarak dağıtılır.

(2) EPİAŞ alacağı, EPİAŞ'ın Takasbank nezdinde açılan "EPİAŞ geçici fark fonu" hesabına dağıtılır.

(3) Avans alacakları, "Avans Takas Havuzu" hesabından üyelerin 11- serbest cari hesaplarına dağıtılır. Katılımcıların serbest cari hesaplarına alacak olarak geçen tutarlar;

a) Katılımcının EPİAŞ tarafından bildirilen karşılığı olmayan piyasa işlemi bulunması durumunda; bildirilen tutar kadar avans alacağı ilgili fatura dönemine kadar, TL nakit teminat hesabında blokeye alınır ve nemalandırılır. Söz konusu tutar EPİAŞ tarafından diğer mevzuat kapsamındaki teminata ilişkin kontrollerde katılımcının sunmuş olduğu toplam teminat tutarı içerisinde dikkate alınmaz.

b) Katılımcının Piyasa işletmecisi tarafından işletilen piyasalara ilişkin süresinde ödenmemiş borçları olması durumunda, Spot Fatura Temerrüt, VEP Fatura Temerrüt, Spot Avans Temerrüt ve VEP Avans Temerrüt sırası ile ilgili borçlara mahsup edilir.

c) Katılımcının Lisanssız Üretim Kapsamında Yapılmayan Ödemelere İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında işlem tesis edilmesine karar verilmesi durumunda, bu Prosedürün 20 nci Maddesinde belirlenen esaslar kapsamında açılan Lisanssız Üretici Bloke Nakit Teminat Hesabında blokeye alınır ve nemalandırılır. Söz konusu tutar EPİAŞ tarafından diğer mevzuat hükümleri kapsamındaki teminata ilişkin kontrollerde katılımcının sunmuş olduğu toplam teminat tutarı içerisinde dikkate alınmaz.

d) Kaynak Bazında Destekleme Bedelinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında, EPİAŞ tarafından Takasbank'a bildirilen piyasa katılımcılarının, spot piyasa için bulundurdıkları teminat tutarının bulundurmaları gereken toplam teminat tutarını karşılamaması halinde, söz konusu eksik tutar avans alacağından otomatik olarak tamamlanır.

e) Katılımcının aylık temliği bulunması durumunda; serbest cari hesabında blokeye alınır.

f) Katılımcının günlük temliği bulunması durumunda; temlik tutarı kadar temlik hesabına EFT ile gönderilir.

g) Katılımcının temliği bulunmaması ya da temliği olması durumunda da günlük temlik tutarı dışında kalan tutar; katılımcının aracı banka hesabına EFT ile gönderilir.

h) Katılımcı adına tanımlı icra temliği bulunması durumunda; temlik tutarının dışında kalan kısım da Takasbank'a bildirilen icra temliği hesabına gönderilir.

Fatura borçlarının tahsili

MADDE 18 - (1) Fatura borcu son ödeme tarihi, tebliğ tarihini takip eden 6 ncı iş günüdür (T+6). Fatura bilgilerinin EPİAŞ tarafından Takasbank'a gönderildiği tarih tebliğ tarihidir.

(2) Fatura bilgileri Takasbank'a ulaştığında;

a) Katılımcının fatura net borç/alacağı olmaması

b) Katılımcının aylık temliği dolayısıyla bloke edilen avans alacakları olması,

c) Katılımcının karşılığı olmayan piyasa işlemi dolayısıyla bloke edilen avans alacağı olması

durumunda; katılımcının öncelikle karşılığı olmayan piyasa işlemi dolayısıyla bloke edilen avans alacağı nemasıyla birlikte ve aylık temliği dolayısıyla ilgili dönem için bloke edilen avans alacakları, fatura tebliğ tarihinde katılımcının süresinde ödenmemiş borçlarına; Spot Fatura Temerrüt, VEP Fatura Temerrüt, Spot Avans Temerrüt ve VEP Avans Temerrüt sırası ile mahsup edilerek saat 15.00'de EFT ile katılımcının temlik ve/veya aracı banka hesabına gönderilir.

- (3) Katılımcılar, tebliğ tarihinden son ödeme tarihi gün sonuna kadar Takasbank nezdindeki serbest cari hesaplarından nakit borçlarını kapatabilir.
- (4) EPIAŞ'ın borcu olması durumunda, son ödeme tarihi gün başında borç, EPIAŞ'ın Takasbank nezdinde açılan EPIAŞ geçici fark fonu hesabından kapatılır.
- (5) Katılımcıların T+6 ncı iş günü başında fatura borcunu kapatmamış olması durumunda öncelikle karşılığı olmayan piyasa işlemi dolayısıyla bloke edilmiş avans alacağı neması ile birlikte ve aylık temliği dolayısıyla bloke edilmiş avans alacağı fatura borcuna mahsup edilir.
- (6) Son ödeme tarihinde katılımcılar tarafından kapatılmayan nakit borçları, ertesi iş günü (T+7) sistem tarafından katılımcının serbest cari hesabından otomatik olarak kapatılır. Serbest hesapta bakiye yetersiz ise sırasıyla;
- Katılımcının spot nakit teminat fazlasına,
 - Katılımcının vadeli elektrik piyasası (VEP) nakit TL fazlasına,
 - Bulundurulması gereken spot teminatın varsa TL nakit kısmına,
 - Bulundurulması gereken spot teminatlarının nakit dışı kısmına,
 - Bulundurulması gereken VEP teminatının TL nakit kısmına,
 - Bulundurulması gereken VEP teminatlarının nakit dışı kısmına başvurulur.

Teminata konu malvarlığı, herhangi bir ön şartı yerine getirme yükümlülüğü olmaksızın en iyi gayret gösterilerek ve en iyi fiyat üzerinden nakde çevrilerek borçlu katılımcının yükümlülükleri kapatılır.

- (7) Serbest hesap, spot ve VEP nakit teminat fazlasından kapatılan borçlar için temerrüt faizi hesaplanmaz.
- (8) Bulundurulması gereken teminatın varsa nakit kısmından kapatılan borçlar için temerrüt faizi hesaplanır.
- (9) Takasbank sisteminde, üyelerin 11 serbest cari hesaplarından, takas son saatine kadar tahsil edilen borçlar "Fatura Takas Havuzu", takas son saati sonrası ve ilerleyen günlerde tahsil edilen borçlar ise "Fatura Temerrüt Havuzu" hesaplarına aktarım yapılarak nakit borçlar kapatılır. Kısmi borç kapatma mümkündür.

Fatura alacaklarının dağıtımı

MADDE 19 - (1) EPIAŞ tarafından bildirilen fatura borç/alacak bilgilerine istinaden yapılan netleştirme sonrası, net alacak bilgileri Takasbank ekranlarında dönem bazında gösterilir.

(2) Fatura alacağı son ödeme tarihi, en geç tebliğ tarihini takip eden 7 nci iş günüdür. Katılımcıların EPIAŞ'a kestiği fatura bilgilerinin EPIAŞ tarafından onaylandığı gün tebliğ tarihidir.

(3) Fatura mesajı Takasbank'a ulaşıp EPIAŞ tarafından onaylandıktan sonra, sistem tarafından EPIAŞ alacak dağıtım sırası belirlenir. Fatura alacak dağıtımında öncelik sırası, EPIAŞ tarafından alacak dağıtım onayı öncelik sırasına göre sistem tarafından otomatik belirlenir.

(4) EPIAŞ'ın fatura alacağı, tebliğ tarihinden itibaren katılımcılar borç kapatma yaptıkça alacak tamamlanana kadar, Takasbank nezdindeki EPIAŞ serbest cari hesabına alacak kaydedilir.

(5) EPIAŞ serbest hesabına alacak kaydedilen fatura alacağı, EPIAŞ'ın yazılı olarak aracı banka hesabına transfer edilmek üzere bildirdiği tutar tamamlanana kadar, EPIAŞ'ın Takasbank'a bildirdiği aracı banka hesabına her iş günü saat 15.00'de EFT ile gönderilir.

(6) Fatura alacak son ödeme tarihi gelmiş olan katılımcının alacağı, gün başından itibaren belirlenen periyotlarda ilgili döneme ait fatura takas ve fatura temerrüt takas havuzu kontrol edilerek yeterli bakiye

bulunduğunda, Takasbank nezdindeki katılımcı serbest cari hesabına aktarılır. İlgili döneme ait fatura takas ve fatura temerrüt takas havuzunda yeterli bakiye bulunmaması durumunda, sıradaki alacak kısmı olarak ödenir.

(7) Katılımcıların serbest cari hesaplarına alacak olarak geçen tutarlar;

a) Katılımcının Piyasa işletmecisi tarafından işletilen piyasalara ilişkin süresinde ödenmemiş borçları olması durumunda, Spot Fatura Temerrüt, VEP Fatura Temerrüt, Spot Avans Temerrüt ve VEP Avans Temerrüt sırası ile ilgili borçlara mahsup edilir.

b) Katılımcının Lisanssız Üretim Kapsamında Yapılmayan Ödemelere İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında işlem tesis edilmesine karar verilmesi durumunda, bu Prosedürün 20 nci Maddesinde belirlenen esaslar kapsamında açılan Lisanssız Üretici Bloke Nakit Teminat Hesabında blokeye alınır ve nemalandırılır. Söz konusu tutar EPİAŞ tarafından diğer mevzuat hükümleri kapsamındaki teminata ilişkin kontrollerde katılımcının sunmuş olduğu toplam teminat tutarı içerisinde dikkate alınmaz.

c) Katılımcının aylık temliknamesi bulunması durumunda; fatura dönemi için bloke edilen avans alacakları, fatura alacağı ve var ise karşılığı olmayan piyasa işlemi dolayısıyla bloke edilen avans alacağı birleştirilerek temlik tutarı kadar katılımcının temlik hesabına EFT ile gönderilir.

d) Katılımcının günlük temliği bulunması durumunda; fatura alacağı ve var ise ilgili fatura dönemine ait karşılığı olmayan piyasa işlemi dolayısıyla bloke edilen avans alacağı temlik tutarı kadar temlik hesabına EFT ile gönderilir.

e) Katılımcının temliği bulunmaması durumunda veya temliği olması durumunda aylık/günlük temlik tutarı dışında kalan tutar ve ilgili fatura dönemine ait karşılığı olmayan Piyasa işlemi dolayısıyla bloke edilen avans alacağı; katılımcının Takasbank' a bildirmiş olduğu aracı banka hesabına EFT ile gönderilir.

f) Katılımcı adına tanımlı icra temliği bulunması durumunda; temlik tutarının dışında kalan kısım da Takasbank' a bildirilen icra temliği hesabına gönderilir.

Lisansız Üretim Kapsamında Yapılmayan Ödemelerin Gerçekleştirilmesi

MADDE 20-(1) Lisanssız Üretim Kapsamında Yapılmayan Ödemelere İlişkin Usul ve Esaslar'ın 4'üncü Maddesi kapsamında, hakkında işlem tesis edilmesine karar verilen görevli tedarik şirketinin, lisanssız üretici ve ilgili tedarik şirketlerine yapılması gereken ödemelerin gerçekleştirilmesini teminen gün öncesi piyasası ve gün içi piyasasında gerçekleştirdiği işlemler kapsamında Kurul tarafından belirlenen süre boyunca net avans alacakları Takasbank nezdinde ilgili görevli tedarik şirketi adına açılan Lisanssız Üretici Bloke Nakit Teminat Hesabında bloke edilir, nemalandırılır ve görevli tedarik şirketine ödenmez.

(2) Nemalandırma işlemi, günün piyasa koşullarına göre en iyi gayret gösterilmek suretiyle gerçekleştirilir ve nemalandırılma sonucu elde edilen brüt nema tutarından, vergi ve diğer yasal yükümlülükler ve nemalandırmaya ilişkin diğer giderler ile Takasbank komisyonu düşülerek görevli tedarik şirketine ait Lisanssız Üretici Bloke Nakit Teminat Hesabına bir sonraki iş günü aktarılır.

(3) Bloke edilen tutarlar EPİAŞ tarafından diğer ilgili mevzuat hükümleri kapsamındaki teminata ilişkin kontrollerde katılımcının sunmuş olduğu toplam teminat tutarı içerisinde dikkate alınmaz.

(4) LÜYTOB tutarları, uygulama dönemi içerisinde yer alan her bir fatura dönemine ait nihai uzlaştırma bildirimini müteakip en geç fatura son ödeme tarihine kadar, piyasa işletmecisi ve ilgili görevli tedarik şirketi tarafından tebliğ tarihini takip eden 6 ncı iş günü en geç saat 17:00'a kadar Takasbank'a bildirilir. Ödemesi listesinde değişiklik yapılmak istenmesi halinde söz konusu değişiklik en geç tebliğ tarihini takip eden 6 ncı iş günü saat 17:00'a kadar yapılabilir. LÜYTOB tutarlarının farklı olması halinde piyasa işletmecisi ile görevli tedarik şirketi tarafından bildirilen tutarlardan büyük olan tutar dikkate alınır.

(5) EPİAŞ tarafından bildirilen LÜYTOB tutarının görevli tedarik şirketi tarafından bildirilen LÜYTOB tutarından büyük olması halinde, görevli tedarik şirketi tarafından ödeme listesinin en geç tebliğ tarihini

takip eden 7 nci iş günü saat 17:00 a kadar güncellenmesi gerekmektedir. Güncellenmeyen ödeme listesi kapsamında yapılan eksik ödemelerden görevli tedarik şirketi sorumludur.

(6) Uygulama dönemi içerisinde yer alan ilgili fatura dönemi boyunca bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen kapsamda bloke edilen tutarlar, tebliğ tarihini takip eden 8 inci iş günü ilgili görevli tedarik şirketi tarafından Takasbank'a bildirilen ödeme listesi çerçevesinde ilgili lisanssız üreticilerin ve ilgili tedarik şirketlerinin görevli tedarik şirketi tarafından bildirilen IBAN hesaplarına saat 14:30 'da EFT ile Takasbank tarafından gönderilir.

(7) Uygulama dönemi içerisinde yer alan ilgili fatura dönemine ait bloke edilen avans tutarının dördüncü fıkrada belirtilen tutardan daha az olması halinde sırasıyla;

a) İlgili görevli tedarik şirketinin varsa fatura alacağı bloke edilir,

b) Bloke edilen fatura alacağının da yeterli olmaması halinde eksik tutar ilgili görevli tedarik şirketi tarafından tebliğ tarihini takip eden 8 inci iş günü en geç saat 14:00'a kadar Lisanssız Üretici Bloke Nakit Teminat Hesabına aktarılır.

c) (a) ve (b) bentleri kapsamında toplanan tutarın da yeterli olmaması halinde, toplanan tutar tebliğ tarihini takip eden 8 inci iş günü saat 14:30 itibari ile toplam ödenmesi gereken tutara oranlanarak ödemeler gerçekleştirilir.

(8) Ödeme listesinde yer alan bilgilerin doğruluğundan ilgili görevli tedarik şirketi sorumludur. Ödeme listesinde yer alan bilgilerin hatalı olması nedeniyle ortaya çıkan masraf ve zararlardan, zamanında yapılmayan bildirimler sebebi ile TAKASBAK tarafından yapılacak işlemlerin yapılamamasından TAKASBANK sorumlu tutulamaz.

(9) Bu maddenin dördüncü fıkrası kapsamında yapılan ödemelerden sonra ilgili fatura ödeme döneminden kalan tutar nema tutarı ile birlikte ilgili görevli tedarik şirketinin spot nakit teminat hesabına aktarılır.

Temlik işlemleri

MADDE 21- (1) Katılımcılar temlik sözleşmelerini EPIAŞ' a teslim etmekle yükümlüdür.

(2) Temlik koşulları, EPIAŞ tarafından katılımcı bazında Takasbank sistemine tanımlanır.

(3) Katılımcıların temlik ödemeleri aylık ya da günlük yapılabilir.

(4) EPIAŞ'ın sisteme tanımlamış olduğu temlik bilgilerine istinaden avans ve fatura ödemeleri temlik koşulları çerçevesinde Takasbank tarafından gerçekleştirilir.

(5) İcra temliği tanımlaması, bankalara yapılan yasal merci bildirimleri çerçevesinde Takasbank tarafından da gerçekleştirilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Temerrüt İşlemlerine İlişkin Esaslar

Genel temerrüt esasları

MADDE 22 - (1) EPIAŞ düzenlemeleri çerçevesinde; belirlenen takas süreleri içinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen üyeden, 15 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen süreler dikkate alınarak, yerine getirilmeyen yükümlülük tutarı üzerinden hesaplanan temerrüt faizi ve diğer yasal yükümlülükler tahsil olunur.

Avans temerrüt ve mağduriyet ödemesi esasları

MADDE 23- (1) Piyasa katılımcısının avans borcu ödemesini T+1 iş günü en geç saat 15:00'e kadar gerçekleştirmemesi ya da saat 15.00'te yapılan otomatik borç kapatma sürecinde serbest cari hesabında ve nakit teminat hesabında nakit teminat fazlası olarak yeterli bakiye bulunmayan katılımcılar herhangi bir bildirimle gerek kalmaksızın temerrüde düşmüş sayılırlar ve Takasbank tarafından avans temerrüt cezası hesaplanır.

(2) Avans temerrüt cezası hesaplamasında; katılımcıların saat 15.00 itibarıyla serbest cari hesaplarından ya da teminat fazlası hesaplarından kapatılamayan borç tutarı dikkate alınır.

(3) Takas günü borçlu katılımcı kalması nedeniyle, alacağı serbest cari hesaplarına aktarılmayan katılımcılara Takasbank tarafından avans mağduriyet ödemesi hesaplanır.

(4) Avans mağduriyet ödemesi hesaplamasında; takas günü aktarılamayan alacak tutarları dikkate alınır.

(5) Avans borcunu takas gününde kapatmayan ve avans alacağı aktarılmayan katılımcılar, bir sonraki iş günü Takasbank ekranlarından temerrütlü borç/alacak bilgilerini izleyebilir. EPİAŞ tüm katılımcıların bilgilerini raporlayabilir.

(6) Bir önceki döneme ait hesaplanan avans temerrüt ve mağduriyet bilgileri, her ayın ilk iş günü gün başında EPİAŞ'a toplu olarak gönderilir.

Fatura temerrüt ve mağduriyet ödemesi esasları

MADDE 24- (1) Piyasa katılımcısının fatura borcunu tebliğ tarihini takip eden altı iş günü içerisinde ödememesi halinde ve tebliğ tarihini takip eden 7 nci iş günü başında serbest cari hesabında ve nakit teminat fazlası olarak nakit teminat hesabında yeterli bakiye bulunmayan katılımcılar, herhangi bir bildirimle gerek kalmaksızın temerrüde düşmüş sayılırlar ve Takasbank tarafından fatura temerrüt cezası hesaplanır.

(2) Fatura temerrüt cezası hesaplamasında; katılımcıların son ödeme tarihi gün sonunda kapatmadıkları ve tebliğ tarihini takip eden 7 nci iş gününde katılımcıların serbest cari hesaplarından ya da nakit teminat fazlalarından karşılanamayan borç tutarları dikkate alınır.

(3) EPİAŞ'ın piyasa katılımcılarına ödeme yapacağı fatura bedelini, fatura tebliğ tarihini takip eden yedi iş günü içerisinde ödememesi halinde, ödenmesi gereken tutara mağduriyet ödemesi hesaplanır.

(4) Fatura mağduriyet ödemesi hesaplamasında; katılımcıya son ödeme tarihinde aktarılamayan alacak tutarları dikkate alınır.

(5) Fatura borcunu son ödeme tarihinde kapatmayan ve fatura alacağı son ödeme tarihinde aktarılmayan katılımcılar, bir sonraki iş günü Takasbank ekranlarından temerrütlü borç/alacak bilgilerini izleyebilir. EPİAŞ tüm katılımcıların bilgilerini raporlayabilecektir.

(6) Bir önceki döneme ait hesaplanan fatura temerrüt ve mağduriyet bilgileri, her ayın ilk iş günü gün başında EPİAŞ'a toplu olarak gönderilir.

Temerrüt cezası ve mağduriyet ödemesi faizi

MADDE 25- (1) Avans temerrüt cezası hesaplamasında kullanılan faiz oranı; saat 15.00'ten sonra yapılan ödemeler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen faiz oranının %50'si, takip eden işgünlerinde kapatılan borçlar içinse aynı maddeye göre belirlenen faiz oranıdır.

(2) Avans mağduriyet ödemesi hesaplamasında kullanılan faiz oranı; takas gününden sonra yapılan ödemeler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen faiz oranıdır.

(3) Fatura temerrüt cezası hesaplamasında kullanılan faiz oranı; son ödeme tarihinden sonra yapılan ödemeler için “6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesi”ne göre belirlenen aylık faiz oranıdır.

(4) Fatura mağduriyet ödemesi hesaplamasında kullanılan faiz oranı; fatura alacak son ödeme tarihinden sonra yapılan ödemeler için “6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesi”ne göre belirlenen aylık faiz oranıdır.

Avans, fatura temerrüt cezası ile mağduriyet ödemesi aşağıda verilen formül ile hesaplanır.

$$\text{Avans/Fatura Temerrüt Cezası} = \frac{\text{Matrah} * \text{Faiz Oranı}}{30} * \text{Gün}$$

(5) Temerrüt faizi, temerrüde düşülen tarih ile yükümlülüklerin yerine getirildiği tarih arasındaki takvim günleri esas alınarak hesaplanır.

(6) Asgari temerrüt matrahı 100 TL, asgari temerrüt faiz tutarı ise 10 TL'dir. Asgari temerrüt matrahının altındaki tutarlara temerrüt hesaplanmaz. Asgari temerrüt faizi altında hesaplanan temerrüt faizleri için Piyasa katılımcısından asgari temerrüt faizi tahsil edilir

(7) Mağduriyet ödemelerinde asgari temerrüt faizine bakılmaksızın hesaplama yapılır.

(8) Takasbank ve TCMB sistemi kaynaklı gecikmelerde üyelere mağduriyet ödemesi yapılmaz.

Tahakkuk, bildirim ve tahsilat

MADDE 26 - (1) Temerrüt faizi ve mağduriyet ödemesine ilişkin bedeller ilgili piyasa katılımcısının aynı dönem faturasına borç/alacak olarak yansıtılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Teminat İşlemleri

Teminat türleri

MADDE 27 – (1) Katılımcılar, “işlem teminatı” ve “üyelik teminatı” adı altında iki tip teminat bulundurmak zorundadırlar. İşlem teminatı, katılımcılardan dengeleme mekanizması ve uzlaştırmaya ilişkin yükümlülüklerine karşılık alınan ve büyüklüğü EPIAŞ tarafından belirlenen teminatır. Üyelik teminatı ise katılımcıların Takasbank nezdindeki nakit takası ve teminat yönetimi işlemlerinden kaynaklanan komisyon borçlarına karşılık üyelik aşamasında alınan teminatır.

İşlem teminatı

MADDE 28 – (1) Katılımcılar, piyasada işlem yapabilmek için EPIAŞ tarafından belirlenen yeterli miktarda işlem teminatı bulundurmak zorundadırlar. Teminat hesaplamalarına ilişkin uygulama esasları EPIAŞ tarafından belirlenir.

(2) Katılımcıların bulundurmaları gereken toplam işlem teminat tutarları, her gün EPIAŞ tarafından Takasbank’a bildirilir. Katılımcıların mevcut toplam işlem teminat tutarları da talep edilen saatlerde Takasbank tarafından EPIAŞ’a gönderilir.

- (3) Takasbank tarafından; katılımcının toplam teminat tutarının, bulundurulması gereken toplam teminat tutarının altına düşmesi durumunda, eksik teminat bilgisi Takasbank ekranları, kısa mesaj ve elektronik posta aracılığıyla da katılımcılara bildirilir.
- (4) Teminat açığı bulunan katılımcıların Takasbank nezdindeki serbest hesaplarında bulunan tutarlar teminat tamamlama çağrısı yapılmasına gerek olmaksızın teminat tamamlamak amacıyla kullanılır.
- (5) Katılımcılar, elektronik teminat mektubu türündeki teminatlarını EPIAŞ'ta, elektronik teminat mektubu dışındaki teminatlarını ise Takasbank'ta tutmakla yükümlüdür.
- (6) Katılımcıların Takasbank' a yatırmakla yükümlü oldukları eksik teminatlarını, GÖP için bildirim yapılan günü takip eden iş günü (T+1) saat 11:00, GİP için bildirim yapılan gün saat 17:00' ye kadar tamamlamaları gerekmektedir.
- (7) Katılımcıların Takasbank' a yatırmakla yükümlü oldukları ve GÖP ile GİP için bildirim yapılan gün 14:30'daki teminat tamamlama mesajı ile iletilen eksik teminatlarını, resmi tatil öncesi iş gününde ise saat 17:00'ye kadar tamamlamaları gerekmektedir.
- (8) Katılımcıların elektronik teminat mektuplarını, Teminat Usul ve Esasları mevzuatı ile belirlenmiş olan son saate kadar EPIAŞ'a iletmeleri gerekmektedir.
- (9) Teminata kabul edilecek kıymetler, teminatlara ilişkin değerlendirme katsayıları ve teminat kompozisyonu, merkezi uzlaştırma kuruluşunun görüşü doğrultusunda EPIAŞ tarafından belirlenir.

Takasbank nezdinde teminat olarak kabul edilen değerler

MADDE 29 – (1) Katılımcılar, takas işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla teminat olarak verilmek üzere EPIAŞ tarafından kabul edilen varlıklardan aşağıda yer alanları Takasbank nezdindeki hesaplarına yatırmak zorundadır.

- (a) Nakit (Türk Lirası)
- (b) Döviz (Euro, USD)
- (c) Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS)
- (ç) T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Eurotahvil (Eurobond)

İşlem teminatlarının değerlemesi

MADDE 30 – (1) Teminat olarak kabul edilen varlıklara, aşağıdaki değerlendirme katsayıları uygulanır.

Teminat Çeşidi	Teminat Grubu	Değerleme Katsayıları
TL	TL	1.00
Döviz (USD,EUR)	DVZ	0.95
Hazine Bonosu/Devlet Tahvili	HB / DT	0.91
Döviz Endeksli Devlet Tahvili	DTE	0.83
Elektronik Teminat Mektubu (TL)	TM	1.00
Elektronik Teminat Mektubu (EURO ve USD)	TM	0.95
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Eurotahvil (Eurobond)	EUT	0.88

(2) Teminatlar, Takasbank tarafından gün sonunda değerlemeye tabi tutulur. DİBS'ler, TCMB tarafından belirlenen DİBS'lerin gösterge niteliğindeki günlük değerleri kullanılarak değerlendirilir. Döviz cinsinden teminatlar (USD ve EUR) ile döviz cinsinden elektronik teminat mektuplarının değerlemesinde TCMB

tarafından ilan edilen günlük döviz alış kurları kullanılır. T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Eurotahvillerin değerlemesinde işlem gören Eurotahvillerden oluşan verim eğrisi ile hesaplanan fiyatlar ile verim eğrisi oluşturulamadığı durumda Takasbank tarafından belirlenen fiyat kullanılır.

Teminat yatırma

MADDE 31 – (1) Üyeler, teminat hesaplarına Takasbank sistemi üzerinden teminat yatırır.

(2) Teminat yatırma işlemleri, sistemin açık olduğu saatler içerisinde yapılabilir. Yarım iş günlerinde teminat yatırma işlemi gerçekleştirilemeyecek olup, tam gün tatil olarak kabul edilir.

(3) Üyeler, yazılı olarak teminat yatırma talimatı verebilirler, bu durumda üye adına teminat yatırma işlemi Takasbank kullanıcıları tarafından gerçekleştirilir.

Teminat çekme

MADDE 32 – (1) Üyeler, teminat hesaplarından Takasbank sistemi aracılığı ile serbest hesaplarına veya Takasbank'a bildirdikleri aracı banka hesaplarına teminat çekme işlemi yapabilirler.

(2) Üyelerin, EPİAŞ tarafından bildirilen bulundurulması gereken teminat tutarının üzerinde teminat bulundurmaları durumunda fazla teminat tutarını çekebilirler.

(3) Çekilen teminatlar, Piyasa katılımcılarının talebi halinde aracı banka hesabına EFT ya da SWIFT, DIBS cinsinden teminatlar EMKT aracılığıyla otomatik olarak gönderilir.

(4) Teminat çekme başlangıç ve son saatlerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir. Piyasa İşletmecisi tarafından bulundurulması gereken teminat bilgilerinin arıza halleri nedeniyle merkezi uzlaştırma kuruluşuna 15:05'ten sonra bildirilmesi halinde de aşağıdaki tabloda yer alan teminat çekme son saatleri uygulanır. Yarım iş günlerinde teminat çekme işlemi gerçekleştirilemeyecek olup, tam gün tatil olarak kabul edilir.

Teminat Çeşidi	Teminat Çekme Başlangıç Saati	Teminat Çekme Son Saati
Nakit (TL)	15:05	15:40
Nakit dışı (USD, EUR, DIBS, Elektronik Teminat Mektubu, Eurobond)	15:05	16:40

(5) Üyeler, teminat çekme son saatinden önce serbest hesaplarına aktardıkları nakit teminat tutarı ile piyasa borcunu kapatabilirler.

(6) Üyeler, yazılı olarak teminat çekme talimatı verebilirler, bu durumda Piyasa katılımcısı adına teminat çekme işlemi Takasbank kullanıcıları tarafından gerçekleştirilir.

(7) EPİAŞ tarafından çekilebilir toplam teminat bilgisinin Takasbank' a birden fazla iletilmesi durumunda son iletilen bakiyeler üzerinden eksik teminatı olan katılımcılara yeniden bilgilendirme yapılır.

Teminat tamamlama çağrısı

MADDE 33 - (1) Teminat tamamlama çağrısı esas olarak elektronik ortamda yapılır. Takasbank'ın teminat tamamlama çağrısını elektronik ortamda göndermesini müteakip, katılımcısının başkaca bir ihbar ve bildirim gerektirmeksizin çağrısı aldığı kabul edilir.

(2) Teminat tamamlama çağrısı yapılan katılımcı, elektronik teminat mektubu dışındaki teminatlarını Takasbank'a yatırır.

- (3) Elektronik teminat mektuplarının kabulü ve saklanması EPİAŞ tarafından yapıldığından Takasbank sisteminde teminat olarak katılımcı adına yatırılması EPİAŞ tarafından yapılır.
- (4) Teminat tamamlama son saatleri EPİAŞ tarafından belirlenir.

Nakit teminatların nemalandırılması

MADDE 34 - (1) Üyeler tarafından tesis edilen Türk lirası teminatları, zorunlu karşılık olarak tesis edilecek kısmı düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden, kredi riski ve likidite koşulları dikkate alınarak, Takasbank tarafından mümkün olan en iyi koşullarla nemalandırır. Nemalandırma işlemi, Takasbank limitleri dâhilinde yapılır.

- (2) Nemalandırılma sonucu elde edilen brüt nema tutarlarından, vergi ve diğer yasal yükümlülükler ile Takasbank komisyonu dağıtım esnasında düşülür.
- (3) Nemalandırma son saati tam iş günlerinde saat 15:40, yarım iş günlerinde saat 10:45'tir.
- (4) Nema istemeyen üyeler için nemalandırma işlemi yapılmaz.

Üyelik teminatları ve özellikleri

MADDE 35 - (1) Katılımcılar nakit takası ve teminat yönetimi hizmetleri karşılığında Takasbank tarafından alınacak hizmet komisyonlarının teminatı olarak belirlenen üyelik teminatını Türk Lirası olarak Takasbank'a yatırmakla yükümlüdür. Teminat tutarı, aylık komisyon tahsilatları sonrasında belirlenen nakit tutarın altına düştüğünde katılımcılar tarafından eksik kısım tamamlanır. Tamamlanmayan ya da eksik kalan üyelik teminatları Takasbank tarafından üyelerin serbest hesabından re'sen tahsil edilir. Üyelik teminatları nemalandırılmaz.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Ücret ve komisyonlar

MADDE 36- (1) Prosedür kapsamındaki takas ve teminat hizmetlerine ilişkin nakit takas, teminat yönetimi, nema komisyonu ve diğer ücretler, EPİAŞ'ın görüşü alınarak Takasbank tarafından belirlenerek web sitesinde yer alan ücret tarifesinde üyelere duyurulur.

- (2) Ücret işlemin niteliğine göre işlem esnasında veya aylık olarak tahakkuk ettirilir ve katılımcının Takasbank nezdindeki hesaplarından tahsil edilir.
- (3) Tahakkuk tarihinden itibaren 3 iş günü içerisinde itiraz edilmeyen komisyon tutarı kabul edilmiş sayılır.
- (4) Katılımcılar, aylık olarak tahakkuk ettirilen komisyon borçlarını tahakkuk tarihinden itibaren 6 gün içerisinde, serbest hesaplarındaki bakiyeyi kullanarak Elektrik Piyasası menüsünde yer alan "ödeme işlemleri" ekranından Takasbank komisyon borcu ödemesi" ni seçerek manuel olarak ödeyebildikleri gibi, direkt üyelik teminatı hesabına borç tutarı kadar nakit göndererek de kapatabilirler.
- (5) Süresi içerisinde ödenmeyen aylık komisyonlar üyelerin öncelikle serbest sonrasında üyelik teminatı hesabından re'sen tahsil edilir.

Disiplin hükümleri

MADDE 37 - (1) Bu Prosedürde belirlenen yükümlülöklere uymayan katılımcılar hakkında Merkezi Takas Yönetmeliği' nin yedinci bölümünde yer alan disiplin hükümleri uygulanır.

Uygulama Esasları

MADDE 38 – (1) Takasbank, bu prosedür hükümlerini yorumlamaya, bu prosedürde yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda genel hükümleri de göz önünde bulundurarak karar vermeye yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Bu Prosedürle belirlenen düzenlemeler, daha önce bu düzenlemelerin duyurulduğu Genel Mektupları yürürlükten kaldırır.

Yürürlük

MADDE 39 – (1) Prosedür yayım tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 40 - (1) Prosedür hükümlerini Genel Müdür yürütür.

Ek.1: Aracı Bankalar Bildirim Formu

Piyasa katılımcıları tarafından, Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. Elektrik Piyasası işlemlerinden kaynaklanan piyasa alacaklarının gönderilmesinde ve teminat çekme İşlemlerinde kullanılacak aracı banka hesap numaralarının, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.’ye bir talimat ile yazılı olarak bildirilmesinde yer alması gereken bilgilerin yer aldığı talimat formatı aşağıda yer almaktadır:

İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

Reşitpaşa Mahallesi, Borsa İstanbul Caddesi, No:4

Sarıyer 34467 İstanbul

Elektrik Piyasasında Kurumumuzca yapılan işlemler nedeniyle oluşan “Fatura ve Avans Alacaklarının ve çekilebilir nakit “TL” teminatlarının” gönderileceği aracı banka bilgilerimiz aşağıda yer almakta olup gerekli tanımlamanın/güncellenmenin tarafınızca yapılması hususunu rica ederiz.

Fatura/Avans alacaklarının ve TL teminatların gönderileceği aracı banka hesap no bilgileri	
Gerekli bilgiler	Açıklama
Alıcı adı	Teminat çekme ve alacak dağıtımı için kullanılacak TL hesabının alıcı adı bilgisidir. Şirket Ünvanı
İban No	Teminat çekme ve alacak dağıtımı için kullanılacak TL hesabının IBAN bilgisidir. TRXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX XX

Saygılarımızla,

Kaşe İmza

İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

Reşitpaşa Mahallesi, Borsa İstanbul Caddesi, No:4

Sarıyer 34467 İstanbul

Döviz cinsinden (USD/EUR) çekilebilir nakit teminat tutarlarının gönderileceği aracı banka bilgilerimiz aşağıda yer almakta olup gerekli tanımlamanın/güncellemenin tarafınızca yapılması hususunu rica ederiz.

Döviz cinsinden (USD/EUR) Teminatların Gönderileceği Aracı Banka Hesap No Bilgileri	
Gerekli bilgiler	Açıklama
Muhabir Banka BIC Kodu	Muhabir bankanın uluslararası bankacılık kurum kodu bilgisidir. Muhabir Banka, piyasa katılımcısının USD/EUR cinsinden teminatlarının gönderileceği, USD/EUR hesabının bulunduğu yurtiçindeki bankanın yurt dışındaki muhabir bankasıdır.
Muhabir Banka Hesap Numarası	Piyasa katılımcısının USD/EUR cinsinden teminatlarının gönderileceği, USD/EUR hesabının bulunduğu yurtiçindeki bankanın muhabir bankasındaki hesap numarası bilgisidir.
Alıcı IBAN	Piyasa katılımcısının USD/EUR cinsinden teminatlarının gönderileceği USD/EUR hesabına ait IBAN numarası bilgisidir. TRXX XXXX XXXX XXXX XXXX XX
Şube Kodu	Piyasa katılımcısının USD/EUR hesabının bulunduğu bankanın şube kodu bilgisidir.
Alıcı Adı	İlgili USD/EUR hesabının alıcı adı bilgisidir. Şirket Ünvanı
Banka BIC Kodu	Piyasa katılımcısının USD/EUR hesabının bulunduğu bankanın uluslararası bankacılık kurum kodu bilgisidir.

Saygılarımızla,

Kaşe İmza**İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.**

Reşitpaşa Mahallesi, Borsa İstanbul Caddesi, No:4

Sarıyer 34467 İstanbul

Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) cinsinden verilen çekilebilir DİBS teminatların gönderileceği aracı banka bilgilerimiz aşağıda yer almakta olup gerekli tanımlamanın /güncellenmenin tarafınızca yapılması hususunu rica ederiz.

Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) Cinsinden Verilen Teminatların Gönderileceği Aracı Banka Hesap No Bilgileri	
Gerekli bilgiler	Açıklama
Banka Adı	Katılımcıların Yatırım hesabının bulunduğu, DİBS cinsinden teminat çekme işlemlerinde ilgili kıymetlerin gönderileceği banka adıdır.
Şube Kodu	Katılımcıların Yatırım hesabının bulunduğu, DİBS cinsinden teminat çekme işlemlerinde ilgili kıymetlerin gönderileceği bankaya ait şube kodudur.
Piyasa katılımcısının Yatırım Hesabı Numarası	Katılımcıların DİBS cinsinden teminatlarını çekmek istemesi durumunda ilgili kıymetlerin gönderileceği bankadaki TL Yatırım hesabının numarasıdır.
Piyasa katılımcısının Yatırım Hesabına İlişkin IBAN Numarası	Katılımcıların DİBS cinsinden teminatlarını çekmek istemesi durumunda ilgili kıymetlerin gönderileceği bankadaki TL Yatırım hesabına ait IBAN numarasıdır. TRXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX XX

Saygılarımızla,

Kaşe İmza